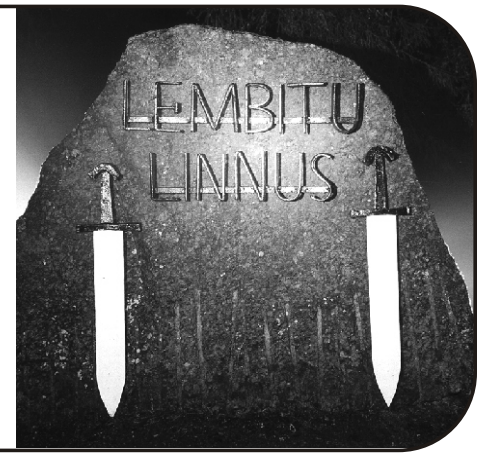

Suure-Jaani
valla
ajaleht

Nr 12 (105)
Detsember 2008

LEOLE

DETSEMBER Aasta 2008

Ongi käes jõulude ootamise aeg - detsember.

Kaubapakkujad on ootuse aja sel korral eelmisest veelgi pikemaks ostmise venitanud - esimesed jõulukaunistused ja -kaubad ilmuvad poodidesse juba novembri esimestel päevadel. Ja seda mitte ainult pealinna uhketes suurtes kaubakeskustes - kuldkarras ja kunstkuuse okstes uhkeldavad juba ammu ka paljude Lõuna-Eesti kaupluste kassad ja müügisaalid. Seega peaksime juba vähemalt ühe kuuendiku aastast selle lõppemist ootama ja ettevalmistusi tegema? Ja üha rohkem aega veetma ostuparadiisides - nagu neid paljudes reklaamides väidetakse olevat? Või hoopis müügiparadiisides?

Milline koht on paradiis? Sellega seoses meenub üks lugu.

Kord surnud üks naine. Kui ta peaingli juurde jõudis, ütles see, et ta ei oska valida, kas juhatada naine taevasse või põrgusse, sest tema poolt tehtud hea ja halb on täpselt tasakaalus. Peaingel ütles, et naine võib ise valida, kuhu ta tahab minna. „Mis neil vahet on?” küsis naine. „Ainelist erinevust ei olegi”. Naine arvas, et peaingel teeb nalja. Et ta siiski valida oskaks, lubati naisel nii taevast kui põrgut enne valiku tegemist vaatama minna. Otsustati alustada restoranist, sest naine ütles, et tema suurim kirg, kui ta veel elas, oli süüa ja jook.

Taevases restoranis ootasid neid ees suurepärased aroomid. Laudadel olid valged linad ja laudade ääres pinkidel istusid sõbralikud naeratavad inimesed, kes olid hästi toidetud, lõõgastunud ja lobisesid omavahel lahkelt. Laudadel olid suured hõbedased tirinad, millest hoovas hõrke arome. Ainult nuge ega kahvleid - ega tee- ja magustoidulusikaid - polnud laudadel. Olid vaid pooleteist meetri pikkused serveerimislusikad.

Seejärel tahtis naine vaadata, kas põrgus on ikka kõik samamoodi.

Põrgurestorani ukse taga tundsid nad samu hõrke arome. Neid ootasid valgete linadega kaetud laud ja pingid nende ääres. Ka siin olid laudadel suured hõbedased tirinad ja juba tuttavad ülipikad serveerimislusikad. Kuid midagi oli siin ometi teisiti - laudade ääres istusid pahurad, mornid inimesed, kes jõllitasid üksteist õelalt ja kahtlustavalt. Ja kuigi supp laual oli sama ahvatlev kui taevases restoranis, nägid inimesed välja virelevad ja nälgunud, justkui poleks nad nädalate kaupa süüa saanud.

„Kui inimesed välja arvata, siis taeva ja põrgu restoran on igas mõttes vägagi sarnased. Kuigi siin on kõike külluses, on inimesed nälgijad ja vihased. Millist see erinevus on tingitud?” küsis naine.

„Jah. Ainelist erinevust ei ole - nagu ma juba varem ütlesin. Vahe on hoiakutes. Märkasite neid lusikaid? See on väga lihtne: põrgus üritavad inimesed end ise nende lusikatega toita, taevast aga tunnevad nad rõõmu üksteise toitmise eest.”

Lihtne - aga kas suudame seda oma igapäevases elus alati meeles pidada?

Laste jõuluaja teevad viimasel ajal tavalisest pisikes- te rõõmude võrra rikkamaks päkapikud. Lapsed räägivad, et päkapikud hakkavad siis käima, kui lumi maha tuleb. Novembri viimane nädal tõi sel aastal aga paari päevaga nii paksu lume, et tundus - päkapikud ei pääse paljudesse kohtadesse enam üldse. Või mine tea - päkapikud liiguvad vist jalgsi ja paaril päeval olid jalgsi käijad tunduvalt paremas seisus, kui need, kes kuhugi jõudmiseks autot või bussi pidid kasutama. Saime jälle ühe kogemuse võrra rikkamaks - üks korralik lumesadu on võimeline meie selle ajani suhteliselt turvalisena tundunud elu pea halvama. Transport ei pääse liikuma - kauplustes napib kohe leiba ja piima ning paljud ei jõua tööle ja kooli. Pole elektrit - poed on suletud, keskküte seiskub ja kraanist ei tule vett. Piisab sellest, et ei ole vett, kui ei tööta lasteaiaid ja koolid. Sellistel hetkedel jääb vaid kadestada neid, kel veel puupliit, ahi ja oma kaev ning kelder - ning kelle põhiline elu kulgeb kodust jalgsikõnni maa kaugusel.

Jääb loota, et oskame kogetust õppida. Loodusel on meie jaoks kindlasti veel nii mõnigi üllatus varuks.

Paradiislikku - mida keegi selle all ka mõistab - aasta- lõppu kõigile!

Leili Kuusk
leili@suure-jaani.ee

Ühel kaugel maal elas kord noormees, metsavahi poeg, kelle süda oli juba kaua armastusest lõhkemas. Koos isaga pealinna turul käies oli ta näinud neidu, kes müüs kala. Kalatüdruk oli noormehe arvates ilusaim, nõtkem ja kõige targem tüdruk maailmas, kuid poiss oli liiga häbelik, et neiu oma tunnetest rääkida. Ta uuris kõrvalletist, kellega on tegu ning sai teada: kalamüüja on sadamavahi tütar.

See murdis peaaegu noormehe südame, sest tema elas sügaval sisemaal, mägede ja põlislaante keskel ning seetõttu ei olnud tal lootustki tüdrukut kohata.

Kurvalt läks poiss koju, aga tema armastus tüdruku vastu ei vähenenud, pigem kasvas iga tunniga. Igal õhtul mõtles ta tüdruku peale ning otsustas oma armastuse kirjadesse panna. Kui päike järgmisel õhtul mäeharja taha vajus, istus noormees laua taha, süütas õilambi ning kirjutas esimese kirja oma armastatule. Nõnda jätkas ta terve aasta. Kogu küla teadis, et igal õhtul süttib metsavahimajas lamp selleks, et noormees saaks kirjutada kirja sadamavahi tütrele.

Ilmaelu on imelik ning juhtus, et jutud noormehe kiindumusest ning tema kir-

jadest kandusid rannikule ning jõudsid ka neiu kõrva. Tüdruku süda otsis samuti armastust, ta otsustas võtta julguse kokku ning minna mägedesse noormehega kohtuma.

Jõudis kätte see päev, mil noored pidid vana kaevu juures kohtuma. Tütarlaps pani selga oma kaunimad rõivad ning piserdas oma käsivarsi lõhnaõliga, noormees kammis korralikult juukseid ning pakkis kokku kõik kirjutatud kirjad, et need kaasa võtta.

Ja siis nad kohtusidki. Häbelikult piidlesid nad üksteist ning istusid kaevu servale. Algul räägiti tühjust-tühjust, kuid peagi muutusid sõnad sügavamaks ning pausid pingelisemaks.

Kui viimane paus oli juba liiga pikaks veninud, pakkis metsavahi poeg lahti oma kirjad ning hakkas tuliselt oma tunnetest rääkima, tsiteerides oma kirju kord siit, kord sealt.

Pea langetatud ja juuksepealmikut sõrmitsedes kuulas tüdruk, mis noormehel ütelda on. Poiss rääkis ja luges, selgitas oma armastust, kirjeldas oma igatsust ja lõputut piina, mida tähendas talle mehest kaugel olemine.

Äkki katkes poisi jutt, sest tüdruk oli püsti tõusnud ning sättis end kindlal sammul minekule.

„Mis juhtus!” karjatas poiss. „Kas minu tunded ei tähenda sulle tõesti mitte midagi?”

„Sa oled tobu,” vastas tüdruk. „Sa oled mind nii kaua armastanud ja su sõnadest ma järeldan, et su armastus on siiras ja tõeline. Sa oled igal õhtul võtnud aega, et minuga kõneleda kirja teel. Aga siin me istume koos, ma olen sinu juures ja sina ei ole mulle kordagi sügavalt silma vaadanud, minu kätt haaranud või mind kallistanud.”

Tüdruk keeras ümber ning astus kiirel sammul metsa, kadudes poisi silmist.

Kuidas see lugu võiks edasi minna? Mida oleksid sina, hea lugeja, teinud teisiti? Missuguseid vigu tegi poiss, milliseid tüdruku?

Advendiaeg on käes ning see ei ole aeg oma tähelepanu teiste vigadele pöörata. Hoopis tähtsam on väljendada oma tundeid ja igatsusi, rõõme ja valusid. Näidata kõigile, et hoolid ja küsida abi, kui seda on vaja.

Soovin Sulle siirast ja tegusat jõulu- aega!

Kristi Säask

Preemiaks - koolitus!

Kui 2007. aastal huvilistega selle üle arutasime, millisena Suure-Jaani valla lehte Leole edaspidi näha tahame, siis tehti ettepanek koolitada usinamaid lehte kirjutajaid kuskil Suure-Jaani kaugemal, et koolitus oleks ühtlasi ka tänuks tehtud töö eest.

Nüüd oli asi nii kaugel, et 16 inimest asusid 8. novembri varahommikul teele Värska poole, et ühel päeval Aime Vilu koolitusel osaleda ning õhtul ja järgmisel hommikupoolikul Värska Veekeskuses lõõgastuda. Värska Veekeskus erineb teistest selle poolest, et ainukesena Eestis pakutakse mineraalveega mullivanne.

Tagasiteel põikasime sisse Röpina paberivabrikusse, kus enamust üllatasid siiani töötavad üle-eelmisest sajandist (1871. aastast) pärit masinad. „Ei oleks uskunud, et tänapäeval sellistes tingimustes töötatakse! See on peaaegu šokiturism.” Ometi oli vanade seadmete vastupidavus ja tehnoloogia kestvus muljetavaldav ning meistrid sügavat kummardust väärt. Lisaks saime teada, et vabrikus tehakse uut paberit ja pappi vaid vanapaberist, säästes nii aastast üle 250 hektari metsa.

Tagasisidest selgus, et eriti hindasid koolitusel osalenud mõnusat seltskonda, koolitaja asjalikke näiteid ja praktilisi ülesandeid, mida grupitööna tehti. Malle Poska kirjutab koolituse kohta:

„Oli tore päev!” (Pealkiri on jutumärkides, sest tegemist on tsitaadiga koo-

lituselt - selline ei tohiks artikli pealkiri olla - Toimetaja)

Päris setu õpetas Setumaal Leole kirjasaatjaid. Igal tööol on omad nipid ja võtted. Eriti kulub nende tundmine ära asjaarmastajatele. „Puust ja punaseks” tehti meie selgeks, et iga inimene näeb ja tunneb erinevalt. Selle tõestuseks kirjutasid neli rühma ühe ja sama videoklipi kohta täiesti erinevat lood. Suure hasardiga töötlesime teiste poolt kirjutatud tekste ajakirjanduse reeglitele vastavaks. Algetekste muutsime palju ja korduvalt ning lõpptulemus tundus meile hea. Hiljem analüüsisid rõõmus- tasime, et toimetaja Leili meie artiklitega samamoodi ei käitu ja igatühe isikupärane lähenemisviis ikka alles jääb.

Pärast seda koolitust vaatan enda poolt kirjutatu kindlasti teisema pilguga üle ja loodetavasti saavad ka kirjatükid nüüdsest paremad.”

Ootame tulevikuski kõigilt kaastõid, sest nagu kirjutas Urve Mukk: „Ajaleht on kroonika, mida tuleb pidada järjekindlalt.” Ka edaspidi on valla lehes plaanis teada anda nendest toredatest tegemistest, mis meie vallas aset leiavad; samuti huvitavatest inimestest meie hulgas. - ning kui vaja, siis otsida vastuseid küsimustele, mis meie inimestel kohaliku elu kohta on tekkinud.

Suur tänu kõigile, kes on Leolesse oma - või õpilaste - kaastõid saatnud!

Leili Kuusk

Paberivalmistamise masinat uuendamas

FOTO: Leili Kuusk

OMAVALITSUSINFO

Suure-Jaani Vallavolikogu

27.11.2008

Kehtestati valla üldplaneering; võeti vastu Tääksi Põhikooli kinnistu uus detailplaneeringu projekt;

algatati Vastemõisa külas Vanemuise kinnistu osa detailplaneering. Planeeringu eesmärgiks on kinnistule eraldi elamukrundi moodustamine, krundi sihtotstarbe, ehitusõiguse, liikluskorralduse ja heakorrastuse põhimõtete määramine. Planeeritava ala pindala on ca 1 ha;

algatati Suure-Jaani linnas Ringpuistee 10 kinnistu detailplaneering. Planeeringu eesmärgiks on kinnistu jagamine kaheks elamukrundiks, hoonestamata krundile üksikelamu ehitusõiguse, liikluskorralduse ja heakorrastuse põhimõtete määramine. Planeeritava ala pindala on ca 0,6 ha, millest jagatav Ringpuistee 10 kinnistu on 0,4 ha;

algatati Kootsi külas Kantrioja kinnistu detailplaneering. Planeeringu eesmärgiks on kinnistule üksikelamu ja selle juurde kuuluvate abihoonete, vajalike rajatiste ehitusõiguse, liikluskorralduse ja heakorrastuse põhimõtete, maakasutusotstarbe määramine ja Navesti jõe ehituskeelu võõndi ning maantee kaitsevõõndi vähendamine. Planeeritava ala pindala on ca 1,5 ha;

algatati Aimala külas Riigimetsa Majandamise Keskuse kinnistu osa detailplaneering. Planeeringu eesmärgiks on moodustada eeltoetletud kinnistustest RMK Aimala Looduskeskuse krunt-kinnistu, määrata maa sihtotstarve, ehitustingimused, liikluskorralduse ja haljastuse tingimused ning kesk-

konna kaitseks kavandatavad abinõud. Planeeritava ala pindala on ca 3,8 ha;

muudeti valla 2008. aasta eelarvet;

võeti vastu valla 2008. a lisaeelarve tulude-kulude kogusummas 3 miljonit krooni;

määrati Kootsi külas Kuuseaasa kinnistu, Ivaski külas Ivaski kinnistu, Lõhavere külas Lõhavere küüni ja Kildu külas Maakivi katastriüksuste jagamisel tekkinud uute katastriüksuste sihtotstarbed;

algatati Suure-Jaani valla jäätmekeha aastateks 2006-2010 ajakohastamine;

otsustati sõlmida Suure-Jaani vallale kuuluva Tääksi külas asuva Vana Rahvamaja kinnistu suhtes isikliku kasutusõiguse leping MTÜ-ga Tääksi Küla Selts selleks, et ühning saaks projekti alusel kinnistule rajada avalikus kasutuse oleva külaplatsi ja laulukaare; anti nõusolek selleks, et koormata Metsküla külas Oru, Raja, Pärna, Toosi Ait ja Toosi tall kinnistuid, mida läbib Nõrga oja isikliku kasutusõigusega Suure-Jaani valla kasuks selliselt, et MTÜ Kodupaik Metsküla saab projekti alusel rajada kinnistuid läbivale Nõrga oja seltsi liikmete, küla- ja vallaelanike tarbeks avaliku supluskohta.

Suure-Jaani Vallavalitsus

05.11.2008

Projekteerimistingimused määrati Päraküla külas Tiku kinnistule uue Tiku 15/0,4kV alajaama, 15 ja 0,4kV õhuliini projekteerimiseks ning Vastemõisa külas Juhkama talu üksikelamu laiendamise ehitusprojekti koostamiseks;

kompenseeritakse Viljandi Maa-

gümnaasiumi õpilase Helen-Sigrīd Braueri sõidukulud kooli ja tagasi; määrati hinnad Suure-Jaani vallale kuuluvatele kinnistutele nende kasutusvaldusesse andmiseks; kuulati informatsiooni riigieelarvest sihtotstarbeliselt eelarvesse laekunud summade kasutamise kohta.

11.11.2008

MTÜ Kalastusklubi Suure-Jaani Sāga poolt esitatava projekti „Suure-Jaani paisjärve eutrofeerumise peatamine” kaasfinantseeringuks eraldati 33512 krooni; väljastati liikumispuudega isiku parkimiskaart; määrati T-24116 Suure-Jaani Olustvere tee, T-24124 Viljandi-Suure-Jaani tee, T-2411 Jaska-Võhma tee ja T-24123 Vastemõisa-Võlli-Suure-Jaani tee koha-aadressid;

täiendati Suure-Jaani linna liikluskorraldusega ja paigaldatase Aia ja Vambola tänavale liiklusmärgid 221 „Anna teed” ja Vambola tänavale lisatahvel 811 (kaugus objektini);

korraldatud jäätmeveoga mitteliitumiseks anti nõusolek Olustvere alevikus Olustvere Katsed 2 ja Olustvere Katsed 3-le, Saare talule Võhmassaare külas, Ruusa talule Kootsi külas, Kõleri tn 2 Suure-Jaani linnas, Maasika ja Veermetsa talule Metsküla külas; Niini Veskiõjat autasustati Suure-Jaani Vallavalitsuse tänukirjaga käsitöö traditsioonide hoidmise ja kultuuripärandi kandmise eest ning seoses 70. sünnipäevaga.

18.11.2008

Suure-Jaani valla lasteaedadele

anti luba suveperioodil sulgemiseks vastavalt:

Suure-Jaani lasteaed Sipsik - 15. juunist kuni 17. juulini 2009. a

Sürgavere lasteaed Vembu - 22. juunist kuni 04. augustini 2009. a

Olustvere lasteaed Piilu - 20. juulist kuni 21. augustini 2009. a

Kõidama lasteaed Traksik - 20. juulist kuni 21. augustini 2009. a

Vastemõisa lasteaed Päevalill - 20. juulist kuni 21. augustini 2009. a;

Olustvere Lasteaia piilu lahtiolekuajaks kinnitati alates 02. jaanuarist 2009 kell 07.15 - 18.15;

puudega isikutele määrati hooldajad ja hooldajatele hooldajatoetus;

vallavolikogu sotsiaalkomisjoni ettepanekul makstakse valla eelarvest ühekordseid sotsiaaltoetusi;

määrati Kuuseaasa, Ivaski ja Margovälja kinnistute jagamisel tekkinud uute katastriüksuste koha-aadressid;

lõpetati hooldajatoetuse maksimine puudega isiku hooldamise eest;

MTÜ Vaalamäe Kaev poolt esitatava projekti „Veepuhastusseadmete paigaldamine Vaalamäe puurkaevule” kaasfinantseeringuks eraldati 25 000 krooni;

anti luba Aimala külas Venessilla talu korraldatud jäätmeveoga mitteliitumiseks;

Jälevere, Vihi, Rääka, Kootsi ja Karjasoo külade 2008. aasta aastalpuürütuse korraldamiseks eraldati 5000 krooni.

27.11.2008

Kirjalik nõusolek anti Ilvese-Allika maaüksusel sauna rekonstrueerimiseks;

Olev Roosale kinnitati õigusvas-

taselt võõrandatud vara eest kompensatsioon;

nõusolek anti Kiilu, Põlendiku, Naelametsa, Auna, Kuhja, Mungametsa, Ojametsa, Uuesepa, Läätsiraua, Taganõmme ja Lõhmuse katastriüksuste riigi omandisse jätmiseks;

Kõidama Lasteaia Traksik hoolekogu koosseisu kinnitati Mikk Reier, Ene pindsoo, Kairi Ritson, Piret Päril, Valve Sengbusch ja Jüri Hansen;

Suure-Jaani vallaeelarvesse riigieelarvest laekunud vahenditest määrati toimetulekutoetust 15610 krooni ja täiendavat sotsiaaltoetust 400 krooni;

raske puudega isikule määrati hooldaja ja hooldajale hooldajatoetus;

seoses hooldatava paigutamisega ööpäevaringsele hooldusele SA Lõhavere Ravi- ja Hooldekeskuses lõpetati hooldajale hooldajatoetuse maksimine;

võeti vastu riigihanke „2008 aasta investeerimislaenu võtmine” edukas pakkumine;

ehitusluba väljastatakse Vastemõisa külas Kadaka kinnistule puurkaevu püstitamiseks;

korraldatud jäätmeveoga mitteliitumiseks anti nõusolek Lemmakõnnu külas Pärnaoidu ja Naadimetsa talule;

kuulati informatsioon riigieelarvest sihtotstarbeliselt eelarvesse laekunud summade kasutamise kohta;

Lõhavere pargi rekonstrueerimisprojekti kaasfinantseerimiseks eraldati 19470 krooni;

reservfondist eraldati 33940 krooni Suure-Jaani turupaviljoni ehitamiskulude katteks.

Hoidkem üksteist!

Oli soe värviküllane oktoobrikuu esmaspäev, kui mulle ootamatult helistas Leole toimetaja Leili Kuusk ja kutsus ajalehe kirjasaatjate 2-päevasele koolitusele Värskasse. Esialgu olin ehmunud, sest arvasin et mõned kirjutatud artiklid pole minu kutsumist väärt. Aga ettepanek oli ahvatlev - ja et kaheks päevaks kodust äraminekuks oli vaja läbi rääkida koduhoidjaga, siis palusin mõtlemisega järgmise päevani. Loomulikult vastasin jaatavalt ning olen korraldatud üritusega väga rahul. Aitäh selle eest!

Olen oma olemuselt alati optimist, sest pole olukorda, millest ei ole võimalik välja tulla. Tagasi maale tulnuna olen olnud 14 aastat küla ja eakate elu keskpunktis. Ja ega ka 33 Tallinnas töötatud aastal side maa-eluga katkenud, sest oli vaja aidata maal elavat ema ja õde, keda ema põetas.

Kuigi olen omal ajal saanud Tartu Ülikoolis piisavalt hea hariduse, teinud kirjatööd nii põhikui ühiskondlikus töös, ei ole mul eeldusi ega oskusi ajakirjanikutööks. Seda enam olin liigutatud, et mind oli märgatud ja hinnatud senisest teistlaadse tegevuse eest. Selline tähelepanu ja meeldiv võimalus end täiendada ärgitasid mind oma mõtteid avaldama. Võin öelda, et mu vaim pole veel väsinud ja sellised meeldivad ergutused aitavad igal juhul kaasa nii vaimuvärskuse kui optimismi säilimisele.

Kasutan siinjuures võimalust ja ütlen paar kiitvat sõna valla sotsiaalosalakonna ja selle juhataja Aave Toomsalu tegevuse kohta. Osakond on suure valla tingimustes pööranud olulist tähelepanu eakatele ning on eakate klubide juhte oskuslikult kasutanud vahendajatena valla ja kohapealsete inimeste vahel.

Märgakem ja hoidkem üksteist!

Luule Lippus
Memmeklubi Króót juht
Vihi külast

Kasvame koos Eestiga

27. novembril kutsusid Viljandi Maavalitsus ja Viljandi Omavalitsuste Liit Viljandi kultuurimajja nende lasteaedade ja koolide esindajaid, kes osalesid Eesti Vabariigi 90. sünnipäeva tähistamise projektis Kasvame koos Eestiga.

Selgus, et isamaalisuse kujundamise eest Viljandimaal tänukirja saanud kaheksast koolist kolm olid meie valla ter-

ritooriumilt - Olustvere Põhikool., Kildu Põhikool ja Lahmuse Kool - ning kaheksast lasteaiaist samuti kolm - Suure-Jaani lasteaed Sipsik, Olustvere lasteaed Piilu ja Vastemõisa lasteaed Päevalill.

Aasta jooksul toimunud tegemiste kohta olid lasteaiaid ja koolid kokku pannud toredad mapid, millest mõne kokkuseadmiseks oli päris palju aega ja vaeva ku-

lutatud. Samas leidsid kõik osalenud, et nüüd on endalgi kena vaadata. Eriti muljetavaldavad olid Olustvere lasteaia viljandit ümbrisega suur album ja Olustvere Põhikooli laste kootud pikk sini-mustvalge sall, aga toredaid leide oli teistegi materjalides.

Leili Kuusk

Projektis Kasvame koos Eestiga osalenud Suure-Jaani valla koolide ja lasteaedade esindajad (pildil puuduvad Kildu Põhikooli esindajad)
FOTO: Leili Kuusk

Vastemõisa Naiste Ühendus

Vastemõisa Naiste Ühenduse naised esimesel Arengupäeval - Merle Rang, Eha Johanson, Kaja Tamsar, Eve Loode, Eda Saaremets (Suure-Jaanist) ja Tea Sangernebo

Novembris sai Vastemõisa Naiste Ühendus (VNU) kaheteistkümneme aastaseks.

Kuidas kõik algas?

Eesti külaliikumine taastekis 1991. aastal koos Eesti taasiseisvumisega. Hakati korraldama kodukandipäevi ja arutelusid kohaliku arengu teemadel. 1995. aastal moodustati esimeste maakondlike külaliikumise organisatsioonide hulgas ka Ühendus Kodukant Viljandimaa. Selle üheks asutajaliikmeks oli Vastemõisa valla majandusnõunik Ako Luts. Ühel pimedal sügisõhtul 1996. aastal said Vastemõisa valla naised Pinnu baaris Irma Lillendi palvel kokku ning kuulasisid Ako ja Aita Lutsu vahendusel Kodukandi huvitavatest tegemistest. Sel õhtul tekkiski naistel mõte hakata koos käima ja kutsuda endale külla huvitavaid inimesi erinevatelt elu-adeladelt.

Kohtumised huvitavate inimestega.

Esimene kohtumine oli 13. detsembril 1996 psühholoog Riina Hindiga. Lahendasime palju erinevaid teste ja joonistasime oma puu. Kes joonistas okaspuu, sai teada, et on aktiivne läbi terve aasta, kes aga lehtpuu, on aktiivsem aasta valgemaal ajal.

Suurt elevust tekitas igas naises kohtumine stilist-kosmeetik Erika Vungiga aprillis 1997. Erikat peeti meele muuhulgas ka esimese Naiste Lehe numbriga. Lähemas oli emadepäev ja selle päeva kajastamine ajendas naisi katsetama oma ajalehega.

1997. aasta suvel külastas naiseltsi Kodukandi eestvõtja Kaja Kaur koos abikaasaga, kes tegid Irma Lillendi, Aita Lutsu ja Eve Loodega intervjuu. Artikkel ja pilt ühenduse liikmetest ilmus koos Naiste Lehest nopitud suveretseptidega Kodukandi ajalehes.

Esimesel VNU sünnipäeval, 1997. aasta novembris, olid meie külalisteks kaardimoorid Tallinnast. Midagi ennekuulmatut nad ei ennustanud, aga samas saime ikkagi mingi kogemuse võrra rikkamaks.

Meeldejäävam sündmus 1998. aastast on külaskäik Olustvere Maanaiste Seltsi liikmete juurde 15. oktoobril. Seal said alguse uued sõprussuhted ja tekkisid uued koostöö ideed.

5. novembril võrustasime Olustvere MN Seltsi ja Suure-Jaani Naisseltsi ning Ühenduse Kodukant Viljandimaa juhte. Külalisesinejaks oli maakonna ametiühingu liider Helle Sauga. Enne kohtumist õppisime Kildu Põhikooli muusikaõpetaja Valli Pang'i juhendamisel laule. Saali panime üles käsitöö- ja raamatunäitus ning koostasime nais- te fotodega ühenduse voldiku. Kuna laulmine läks hästi, sooviti an-

sambli laulu kuulda ka Vastemõisa valla eakate jõululpeol.

Olles kosutust saanud ürituste kordaminekust, võtsime ette sõidu Lasva jõulumaale.

1999. aasta alguses võtsime plaani oma ühendus registreerida mittetulundusühinguna. Põhikirja koostamisega jõudsimme ühele poole veebruaril lõpuks.

18. veebruaril 1999 katsetasime avaliku üritusega. Kutsusime külla Paalalinna Gümnaasiumi näite-trupp, kes aga näitlejate haigestumise tõttu ei saanud tulla. Eten-duse asendasime Ülo Alo Vösari ja Pange Poiste esinemisega.

Mittetulundusühingu asutamiskosoleku pidasime 26. veebruaril 1999. aastal. Asutajaliikmed olid Eve Loode, Merle Rang, Anu Nurmsalu, Viivi Lehist, Kaja Tamsar, Ester Tammoja, Irma Lillend ja Tea Sangernebo. Kes ei olnud asutamiskoololekul, liitusid avalduse alusel: Milvi Madisson, Eha Saetalu, Maimu Hakkaja, Mari-Ann Kolga, Valve Lindla, Eha Johanson, Virve Saluste, Juta Kobin. Asutajate hulgas valisime 3-liikmelise juhatus. Esinaineks valisime üksmeelselt Eve Loode, sekretäriks Merle Rangi, laekuriks Ester Tammoja, revidendiks Anu Nurmsalu.

1999. aasta märtsis käisime Olustveres, kus kodunduse õpetaja Elli Vendla käe all valmisid õppekõõgis mitut sorti küpsed, salatid, pashad ja munajoogid. Kaunistasime ja katsime pidulaua. Eve Loode pani tehtud fotodest ja kevadpühade retseptidest kokku isekõõditatud raamatu. Esimese kohaliku omaalgatuse programmi projekt "Naisteleht" koostas esinaine Eve Loode. Saime toetust oma ajalehe väljaandmiseks. Aprillis taaskohtusime kosmeetik Erika Vungiga. Mais pidasime emadepäeva. Esines VNU ansambel koosseisus Kaja Tamsar, Anu Nurmsalu, Eve Loode, Merle Rang ja Valve Lindla. Augustis käisime Kildu kooli hoogtööpäevakul ja septembris külas Vastemõisa valla sõprusvalla Põide Aderkasi Laulu ja Tantsu seltsil. Ise võrustasime Lasva Käsitööseltsi ja Võru Maarahva Teabetoa rahvast. Oktoobris tähistasime Ülemaailmset maanaiste päeva ning kutsusime endale külla vallavanema ja rahvamaja uue juhataja Rein Luubi - vallavanem kahjuks ei saanud tulla. Rahvamaja juhataja lubas meie ettevõtmise rahvamajas alati hea nõu ja ruumide võimaldamisega toetada. Novembris kutsusime Vastemõisa valla rahvast kadri-tralile. Nagu alati, kaunistasime koos ruumid ja tegime kadritoite. Uurisime läbi mitu kadri- ja mardipäeva teemalist ning kokaraamatut, mille põhjal koostas Eve raamatukese "Kadripäev". Pilli mängima kutsusime Peeter Rohila ja esinema Karksi Kultuuriseltsi naisan-

sambli koos juhendaja Sirje Veermega. Detsembris käisime külas Suure-Jaani Naisseltsil "Mari". 1999. aasta lõpetasime olles abilisteks Vastemõisa valla eakate jõululpeol.

1999. aasta detsembris ilmus kahjuks ka viimane Naiste Leht, sest me ei leidnud endi hulgast piisavalt kirjutajaid.

2000. aastal oli emadepäeva peokava siht laste ja vanemate läheduse suurendamine, iseäranis tähelepanelikkuse ja austuse kasvatamine oma ema vastu. Ürituse läbiviimiseks saime toetust kohaliku omaalgatuse programmist. Meie esinaine Eve Loode valiti Ühenduse Kodukant Viljandimaa juhatusse. Koostasime projekti "Aitan ennast ja teisi", et õppida taimepiltide, -vaipade ja kaartide tegemist, tutvuda ja õppida esmabi uusimaid võtteid, võrustada Aderkasi Seltsi ja vaadata isendaaduse psühholoogi abiga. Meie taotlus rahuldati osaliselt. Kogusime ja kuivasime sügisel palju taimset materjali. Novembris võrustasime saarlasti. Tutvustasime külalistele Soomaa Rahvusparki, Kildu Põhikooli, Kõleri majamuuseumi, Kurekiiva talu topisemeistrit ja tema töid ning Vastemõisa Rahvamaja. Aasta lõpus kohtusime taas psühholoog Riina Hindiga ja vaatasime ühise aastalõpu peolauga taga aastale tagasi ning otsustasime oma ridadesse uusi liikmeid kaasata.

VOKK - tihe koostöö

2001. aasta maikuu toimus Kodukant Viljandimaa õppereis Soome, millest võtsid osa ka seltside juhid Vastemõisa NÜ-st, Olustvere MNS-st, Kuhjaveres KS-st ja juhatus liige Koksvere MNS-st. Reisi ajal vahetatud kogemustest selgus, et kõigil on ühesugune mure seoses üritustest osavõtjate vahesusega. Leiti, et parim lahend-

us probleemi leevendamiseks on alustada tihedat koostööd.

Nii saigi alguse nelja mittetulundusühingu liit, kuhu kuuluvad: Vastemõisa Naiste Ühendus, Olustvere Maanaiste Selts, Kuhjaveres Küla Selts ja Koksvere Maanaiste Selts. Liitu kuuluvate seltside nimede esitähedest saadi ühingute liidule nimi VOKK.

Esimene ühisüritus oli 9. juunil Kuhjaveres. Tutvusime Kuhjaveres küllaga ja külaseltsi majaga. Romeo Mukk korraldas VOKK-i liikmetele liha grillimise koolituse.

Teine ühine kokkusaamine oli 7.-8. juulil Kabli rannas, kus pidasime kõrvetava päikese ja pilvitu taevakaare all VOKK-i suvepäevi.

Juulis võtsid VOKK-i liikmed osa kolme maakonna (Pärnu, Viljandi ja Tartu) Kodukandi poolt korraldatud ekskursioonist Pärnumaale.

Augustis käisime Põide vallas, kus tutvusime Tohvri turismitaluga, kauneima koduga vallas ja dolomiiditöötlejaga. Selle reisi kokkuvõtteks tõdesime, et mida kehvemates oludes inimesed elavad, seda virgemad, lahkemad ja teotahelisemad nad on ning ei kurda.

Septembris osalesime õnneloo-siga „Iga loos võidab“ Vastemõisa laadal.

17. novembril 2001 tähistasime Vastemõisa Naiste Ühenduse viiendat aastapäeva. Sünnipäevapeole olid kutsutatud paljud naiseltsid Viljandimaalt, Kodukant Viljandimaa juhatus, VOKK, Vastemõisa vallavalitsuse ja vallavolikogu liikmed, ühenduse sõbrad Saaremaalt ja Võrumaalt.

2001. aasta lõpetasime jõulukoolitusega Vastemõisa naistele ja tütarlastele ning ühiste hetkedega VOKK-i liikmete seltsis Olustvere jõulumaal.

2002. aastal korraldasime Vastemõisa valla tüdrukutele "Tüdrukute suvekooli" Kildu järve ääres. Teadmisi kosmeetika ja stiilse riietumise alal jagas stilist-kosmeetik Erika Vunk Väandrast ja teemal "Noored ja narkootikumid" peatus pikemalt Kaja Tamsar. Noorte kokkade konkursil olid kõik neid tublid ja leidlikud. Fantasiat jätkus ka lillecadete ja suveneude kaunistamiseks. Naised tutvustasid neidudele kohapealt korjatud ravimtaimi ja nende kasutamist. Üheskoos mängiti ringmänge ja lauldi suvelaule.

Augustis kohtusid Kuhjaveres külaplatsil 15 küla esindajat. Päev algas vestlusringiga maaelu teemadel. Oma mõtteid ja seisukohti avaldasid ka Viljandi maavanem Helir-Valdor Seeder, EPMÜ professor Jaan Leetsar, Olustvere Vallavolikogu esimees Arnold Pastak ning tema kolleeg Ain Saapar Vinni vallast. Kõlama jäid mitmed probleemid, mis koondusid ühise nimetajaga alla - Eesti riigis puudub maaelu kompleksne käsitlemine.

15. oktoobril 2002 veetis hulk maakonna naisi mõnusalt aega Vastemõisas, tähistades ühiselt ülemaailmset maanaiste päeva. "Seltsielu maal toetub naistele," sõnas maavanem Helir-Valdor

Seeder oma tervituskõnes. Kohtumise peattekannet oli Eesti Naissuurimus- ja Teabekeskuse spetsialistilt Eha Reitelmannilt, kes analüüsis naise soorolli. Perearst Ülde Gurjev juhtis tähelepanu naisi ohustavatele tōbedele ja vajadusele aeg-ajalt puht endale mõelda. Sai uudistada taluandide ja käsitööde näitust.

Aastad 2003 - 2006

2003. aasta "Sõbrapäeva koolituse" raames meisterdasime sõbrapäeva kaartide ja kingituste valmistamisega. Valminud töödest sai Vastemõisa rahvamaja näitus. Aprillis läbisime Margot Põlla kolmepäevased eneseregulatsioonikursused. Tutvusime enesearengu, enesekehtestamise, loovuse, stressimaandamise, ajakasutuse ja hingehoiu teemadega.

Tüdrukute suvekool toimus jälle Kildu järve ääres. Räägiti moest, jumestusest, noorte probleemidest tänapäeval, tehti süüa ja meisterdati taimevaipu ning õpiti tundma ravimtaimi.

Augustis osales meie esinaine Eesti külade V Maapäeval. Maapäeva teemaks oli „Inimene maal“, mis arutati lahti järgnevatest aspektidest: maainimene kogukonnas, maainimene ja teda ümbritsevat keskkonda, maainimene ja tervis, maainimene ja ettevõtlus ning maainimene ja elukestev õpe.

2003. aasta lõpetasime „Jõulukooliga“ Tiina Soolo juhendamisel

2004. aastal jätkasime projektiga "Ole terve ja aktiivne". Selle raames toimusid mitmed koolitused. Kohtusime ravitseja Tiina Uiboga ja ravimtaimede kasvataja Tiina Siimuga ning lõhnaterapeutiga.

Osalesime ka Kuhjaveres Küla Seltsi korraldatud projekti "EKAK tutvustamine Põhja-Viljandimaal", mille raames toimus viis huvitavat seminari, kus arutati eetikakoodeksi, hariduselu uuenduste, kodanikeühenduste koostöö teemadel.

Juulis juhendasid meie naised Merle Rang ja Eve Loode Kuhjaveres maakondlikul külapäeval lille- ja taimeseade töötuba. Septembris käisime aga ise Koksvere MNS korraldatud koolitusel "Värvimistehnikad kodumajanduses", kus õppisime kuidas uuendada värvidega oma kodu.

2005. aastal alustasime Ühenduse Kodukant Viljandimaa 10. aastapäeva korraldamisega Vastemõisa Rahvamaja suures saalis.

Juulis toimus kolmas "Tüdrukute suvekool". Lisaks traditsioonilistele tegevustele värviti seekord klaasist purke ja pudeleid.

2006. aasta meeldejäävamaks sündmuseks kujunes 21.-22. juulil toimunud õppekursioon Lääne- ja Ida-Virumaale "Ettevõtluse edulood", millest sai ülevaatlilik kokkuvõte sõnas ja pildis. Tutvusime Rakvere linnaga, Tudu piirkonna ettevõtjatega (Tudu muuseum-käsitöötarega, Jaama Trahteri pidajatega, puitmajade tootjaga jt) ja Tudu metskonnaga.

Järgneb lehkel 5

Külalistega Murru Küla Seltsist 17. novembril 2008 Kildu koolis

FOTOD: Merle Rang

Kildu koolis olid Viljandimaa õpilaste esindajad

Selleaastane Viljandimaa Õpilasesinduste Kogu sügislaager toimus 28.-29. oktoobril Kildu Põhikoolis. Laagrisse olid kokku tulnud meediahuvilised ning õpilasesindajad kõigist VÕKi liikmeskoolidest. Laagrisse oli kutsutud mitmeid külalisi, kes tutvustasid õpilastele meedia ning avalike suhete erinevaid aspekte.

Laagri esimese päeva ennelõunal saadi tutvavaks ning kuulati Eesti Õpilasesinduste Liidu esindaja Jana Schmidt tutvustavat loengut EÕELi kohta. Pärast lõunasööki algas töö gruppides. Meediahuviliste küsimustele tänapäeva meedia ja ajakirjanikutöö kohta vastas „Sakala“ arvamuskülje toimetaja Rannar Raba. Samal ajal kuulasid õpilasesindajad Edvard Ljulko loengut ajaplaneerimisest ning enda arengust. Loengu jätku said kuulata ka meediahuvilised.

Seejärel saabus oma tööst ning õpingutest rääkima Gerly Nugis, kes on Jakobsoni kooli ajalehe „Nuhkur“ endine peatoimetaja. Praegu Tartus ajakirjandust õppiva ning Tallinnas TV3-s töötava Gerly jutt pakkus huvi nii noortele ajakirjanikele kui ka õpilasesindajatele.

Põhikülaline Marko Lepik rääkis laagrilistele suhtekorraldajate ning ajakirjanike omavahelisest suhtlemisest, kasutades palju näi-

teid päevakajalistest sündmustest ning oma elust.

Marko Lepiku esinemise ära kuulanud, võisid õpilased osa võtta õhtusest programmist, mis hõlmas sumo- ja võrkpallivõistlusi ning karaoket.

Teisel laagripäeval tegi VÕKi uus juhatuse kokkuvõtte selle õppeaasta tegevuskavast ning kutsus noori üles ka oma ideid pakkuma.

Arvamusi laagrist:

Agnes Alas (Viljandi Maagümnaasium):

“Ma arvan, et laager õnnestus väga hästi. Muidugi oleks võinud olla veidi rohkem osavõtjaid, aga sellegi poolest ei jäänud ükski tegevus tegemata ja tarkus saamata. Vähesed osavõtjate arvu tõttu saime kõik palju lähemalt tutvavateks ning meeolu oli mõnusalt vaba.

Kõik esinejad olid väga huvitavad. Igaüks sai neilt kindlasti midagi, mis neid edasine elus innustab ja aitab. Mina sain küll palju motivatsiooni. Minu arvates pole nii sisukat ja huvitavat laagrit selle aja jooksul, kui mina olen VÕK-i kuulnud, veel toimunud.

Jäin väga rahule, olgugi, et vahepeal tundus, et istumist on veidi liiga palju ja programm liiga mahukas.”

Tanel Peet (Viljandi Maagümnaa-

sium):

“Seekordne laager oli veidi teistsugune, sest tavaliselt on need toimunud Sürgavere spordihooones, kuid seekord sattusime hubasesse ja mõnusasse Kildu Põhikooli. Teine erinevus seisnes selles, et laager toimus koostöös Meediaklubiga. Seega sattus kokku veel kirjum ja huvitavam selts-

kond kui tavaliselt.

Koolitajad olid ka väga huvitavad, eriti Marko Lepik, kelle huvitavaid jutte ja õpetussõnu oleks tahtnud veel vähemalt neli tundi kuulata. Kahjuks oli aga pikk päev koolituse seljataga ning pidime leppima paari tunniga. Kahju on ka, et kaks meediatudengit ei saanud kohale tulla.

Õhtul sai igaüks meeldivalt aega sisustada võrkpalli mängimise, sumo kostüümide maadlemise, karaoke laulmise või projekti kirjutamise. Magama sai - nagu tavaliselt - alles varajastel hommikutundidel. Järjekordne meeldiv laager oli.”

VÕK-i juhatuse

Noorte ees on Marko Lepik

FOTO: Egle Adams

Suure-Jaani Gümnaasiumi tegemistest

Koolivaheajal võtsid meie kooli Õpilasesinduse liikmed Sirkka ja Jessica ning koolilehe „Sõnumid“ ajakirjanik Minna osa Viljandimaa Õpilasesinduste Kogu poolt korraldatud talvelaagrist. Laager toimus Kildu Põhikoolis ja käsitleti ajakirjanduse temaatikat. Õpilasesinduste Liidu esindajana tutvustas Jana Schmidt organisatsiooni, mis koondab üle Eesti erinevaid Õpilasesindusi. Laagri põhikülaliseks oli Marko Lepik, kes rääkis ajakirjanike ja suhtekorraldajate omavahelisest suhtlemisest. Laagris käinud neidudel oli vaid kiitvaid kommentaare ettevõtmise kohta. Järgmine laager toimub juba veebruaris.

Ülevabariiklikust kampaaniast „Suitsuprii klass“ võtab osa kolm klassi.

7. novembri õhtul täitus kooli sãrasilmsete laste, noorte ja nende isadega. Ühiselt veedeti aega sportides. Tervitussõnades rõhutas direktor Peeter Sadam väärtusena lastega koos veedetud aega. Kooli sotsiaalpedagoog Aili Umda korraldas isadele kaks soojendusmängu. Kaasakiskuvamaks oli soo ületamine, kus isadel tuli läbida distants ajalehtedel kõndides. Ajalehtede arv oli aga võistkonna kohta piiratud.

1.-3. klassi lapsed ja isad lustisid keeglit mängides. Parimad olid Kirsty, Kedry ja Arvet Hannus ning võistkond koosseisus Kendra, Liis ja Romet.

4.-6. klassi isad proovisid lastega rammu rahvastepalli mängides. Isade varustusse kuulusid ka töökindad. Mäng lõppes skooriga 2:1 laste kasuks.

Veerevat märklauda ehk pommitamismängu said proovida 7.-9. klassi noored ja nende isad. Mängus oli kaks noorte ja kaks isade võistkonda. Kõige enam suutsid

oma kodujoont kaitsta lapsed.

Gümnaasiumi poisid ja isad pidasid tõsise lahingu jalgpallis. Mäng lõppes poiste võiduga.

Tänuõnand kohtunikele: Ott, Raigo, Jessica, Riho, Täavi S., Täavi T. ja 60. lennu vilistlane Rauno Raid.

Novembris käis koolis palju külalisi. Kuu alguses tutvustasid vahetusõpilaste programmi YFU Eesti esindajad. Infot jaganud noormehed olid üksteist kuud vahetusõpilaseks Ladinameerika riikides. Kuu jooksul toimusid kõikidele klassidele Eesti Loomakaitse Seltsi ja Varjupaikade MTÜ koolitused/loengud „Mulgid loomade eest“. Loengus räägiti lemmikloomade võtmise vastutusest ning sellega kaasnevatest kohustustest. Võimalus on külastada ka loomade varjupaika.

Eesti Vabariigi juubeliaasta raames kuulutas UNICEFi Eesti Rahvuskomitee kevadel välja foto- ja esseekonkursid õpilastele. Timo Siim sai fotode eest tänukirja ja Edgar Rajamäe auhinna esse eest. Koos õpetaja Reedaga käidi Tallinnas Unicefi tänuüritusel. Meie kooli õpilased annavad jõulukaarte müües oma panuse heategevusprojekti „Väike heategu“.

Maakondlikul luulekonkursil „Koidulauliku valgel“ esindas kooli abiturient Triinu Pihlak.

14. novembriks sai õpilasesindus kutse Võhma Gümnaasiumi Õpilasesinduse presidendi vastuvõtule. Toimus kätlemisteremootnia ja kontsert, kus esinesid Võhma Gümnaasiumi õpilased ja Tallinna Ülikooli Meeskoor. Pakuti maitsvaid suupistidaid ning õhtu lõpetasid disko spordisaalis ja ansambel aulas. Võhmas käisid kooli esindamas õpilasesinduse

Kadrikarneval

FOTOD: Marge Johanson

liikmed Sirkka ja Sirlu 9. klassist.

Maakondlikul põhikoolide mälu-mängul „Pähklipureja“ toimus I voor, kus kooli esindasid Eleriin, Kadri, Minna ja Ave. Noori juhendas Imbi Kährnik. I voorus jagati Maagümnaasiumi ja Holstre Põhikooliga 4.-6. kohta.

20. novembril toimus Eesti Koolispordiliidu poolfinaalturniir võrkpallis Lätel. Suure-Jaani Gümnaasiumi 10.-12. klassi noormehed kaotasid kõik mängud, 10.-12. klass neid saavutasid III kohta. Tüdrukute eduga kaasneb finaalturniirist osavõtu õigus detsembri alguses Värskas. Võistkonda kuulusid: Britt, Kadri, Marta, Kaisa, Laura, Erika, Liis ja Getter. Võistkondade treener Erla Soots.

Kadrilauapäeval toimus karneval 1.-4. klasside õpilastele. Tüblid sündmusele kaasaaitajad olid abituriumist Marilis ja Mari-Liis; ettevalmistustele aitas kaasa ka Laura. Tutvustasime rahvakalendri

21.-22. novembril toimus kooli õpilasesinduse laager. Kutsusime endaga koos laagrisse ka Sindi Gümnaasiumi õpilasesindust, kuid raha puudusel jäid nad tulemata. Kahel päeval arutasime õpilasesinduse rolli ja tegevuse üle. Noortel tärkas mitmeid väärtuslikke mõtteid ja ideid, mida realiseerida. Loodame antud ettevõtmise traditsiooniks kujundada.

Kodanikupäeval külastas kooli riigikogu liige Vilja Savisaar. Proua Savisaar pidas 9.-12. klassi õpilastele tunni riigikogu tööst. Mis on koalitsioon ja opositsioon? Millised ülesanded ja kohustused kellelgi on? Millised komisjonid töötavad riigikogus? Küsiti, miks peaks valima minema ning miks ei panusta riiki noortes. Koolis oli võimalik tutvuda Eesti Ajaloomuuseumi näitusega „Eesti vapp“.

Marge Johanson
Suure-Jaani Gümnaasiumi
huvijuht

Õpilasesinduse laager

Lahmuse Kooli poisid Küprosel

3.-6. novembril 2008 toimus Küprosel väikeriikide Eriolümpia jalgpallturniir. Võistlused korraldas Eriolümpia Küprose organisatsioon ning see toimus kuurortlinnas Ayia-Napas.

Osa võttis kümme meeskonda üheksast riigist: Gibraltar, Montenegro, Kreeka, Luksemburg, Malta, Belgia, Isreal, Eesti ja Küprosel kaks meeskonda.

Eesti koondise koosseisu kuulusid: Arvo Söerd, Toivo Teetsmann, Simo Tahker, Targo Tahker, Madis Manninen, Patric Arjuks, Kristen Okas, Armas Metsalu ja Kalmer Reinaste (Kaelase Kool). Treenerid olid Johan Utt ja Kristjan Kärt ning koordinaator Eesti Eriolümpia direktor Laive Poska.

Kogu võistlus oli väga tasavägine ja kulla lootus oli Eestil kuni viimase päevani. Päevas mängis iga meeskond kaks mängu (rohkem ei tohi mängida, selline on Rahvusvaheline Eriolümpia nõue). Saatuslikuks said Eestile õhtupoolsed mängud, kuna 28 kraadises kuumuses praadimine pole meie poisitele tavaline.

Kogu turniiri vältel oli võistlejatel ka üks puhkepäev, kus toimus ekskursioon. Eestlased külastasid eri-

nevaid külasid, millest kuulsaim oli Lefkara. Seal on läbi sajandite elanud hõbedasepad, traditsioonid jätkuvad siiani.

Et III koht kätte saada, oli tarvis kohtuda kaks korda Montenegro ja Gibraltariga. Esimene lahing Gibraltariga tõi Eestile 3:2 võidu, esimeses ringis Montenegroga pidid Eesti poisid alla andma 0:4. Teises ringis mängis Eesti koondis Montenegroga 3:3 viiki - taas õhtune mäng, kus väsimus ja kuumus tunda andsid ja Gibraltar - Eesti 2:1. Eesti kohtus veel Küprose meeskonnaga - Eesti võit 2:0, Isrealiga - Eesti võit 5:0. Veel võideti mäng Kreeka 1:0.

I koht - Montenegro; II koht - Gibraltar; III koht (pronksmedal) - Eesti

Tähelepanu väärib asjaolu, et Eesti mängijad olid turniiri noorimad ja see oli nende esimene suur turniir Euroopas. Varem on võisteldud Baltimaade turniiril Leedu Vabariigis.

Lahmuse Kooli kehalise kasvatuse õpetaja ja treeneri Kristjan Kärt'i jutu põhjal

**Eda Saaremets
huvijuht**

I rida vasakult: Toivo Teetsmann, Arvo Söerd, Madis Manninen II rida treener Johan Utt, Patric Arjuks III rida: treener Kristjan Kärt, Targo Tahker, Kalmer Reinaste. Armas Metssalu, Kristen Okas, Simo Tahker. FOTO: Erakogust

Puupäev

Lahmuse Kooli poiste tööõpetuse õpetaja Kuuno Tiitus ja kunstiopetaja Kaja Saar võtsid nõuks osaleda Viljandi maakonnas toimuvast heategevusprojektist „Puupäev 2008“.

Õpilased panid tööõpetuse tundides kokku puidust lastetoolid ja kunstiopetuse tundides kaunistasid neid, joonistasid toolidle erinevaid puid. „Puupäeva“ ideeks on rõhutada puidu kui materjali laial-

dast kasutust meie igapäevases elus.

19. novembril toimus kooli saalis näitus, kus kogu koolipere valis välja ühe oma lemmiktooli. Enim häält saanud kolm tooli viiakse näitusele Viljandi kultuurimajja.

Lahmuse Kooli poisid valmistasid 25 tooli, mis kingitakse Kõidama lasteaiale „Traksik“.

Eda Saaremets

Algus leheküljel 3

Teisel päeval külastasime Kuremäe kloostrit, Kohtla kaevanduse muuseumi, Valaste juga ja Toila-Oru parki.

Aastad 2007-2008

2007. aastaks saime Kohaliku Omaalgatuse Programmi projektidele „Naiste koostöö ühises vallas“ ja „Naiste koostöö ühises vallas II“ osalised toetused, mille abil korraldasime Suure-Jaani valla naistele 6. oktoobril 2007 I Arengupäeva ja 13. veebruaril 2008 II Arengupäeva. Järgnes Arengupäev III 1. novembril 2008.

Kokkuvõtteks

Tänapäeval on lihtne iseenast kaotada ja kõige tähtsamad soove kiireloomulistele nõudmistele ohv-

riks tuua. Meie hingerahu on suurel määral tingitud sellest, kui hästi me oskame elada tänases päevas. Lühkame edasi oma rahulolu, mille määratud õigusi ja õnne. Selline mõttetegevus käsib meid vaadata tulevikku ja see üks õnnelik päev ei saabu mitte kunagi. Ka meie unistame paljudest ilusatest üritustest ja ettevõtmistest. Proovime teha ära neid asju, mis kõige enam rõõmu ja rahuldust pakuvad. Ja neid on mahtunud 12 aastasse päris palju - tänu heale eestvedamisele ja kaasalöömisele.

Pikemalt saad Vastemõisa naiste tegemistest lugeda meie kodulehelt <http://www.freewebs.com/vastemoisa-ny/>

Vastemõisa Naiste Ühenduse liikmed

Pärimuspidu Lahmusel

Möödunud aasta novembrikuus toimus Mooste koolis I mõisakoolide pärimuspidu. Osavõtjaid oli mitmetest mõisakoolidest. Lahmuse Kool esitas seal mõisaainelise näidendi.

Järgmise peo korraldajaks sai loomiseme tulemusena Lahmuse Kool.

Ettevalmistused ürituse läbiviimiseks algasid juba enne kooliaasta algust. Enamus õpetajatest läbis II mõisakoolide pärimuskultuuri alase koolituse. Algas pärimuslugude kogumine, nende kirjapanek ja õpilastele tutvustamine.

Hingedekuu 13-ndal päeval olime valmis külalisi vastu võtma ja pidu pidama. Päev algas jalgsimatkaga Lahmuse mõisast Suure-Jaani kiriku juurde, kus giid Vello Aleksejev tegi põhjaliku ülevaate kiriku arhitektuurist ja Suure-Jaaniga seotud tuntud inimeste elulugudest.

Peale ringkäiku kalmistul kogunesime kirikusse, et osa saada Suure-Jaani ja Olustvere noorte muusikute kontserdist. Mõni piiga oli nii pisike, et ei paistnud orelil tagant väljagi, aga muusika oli võimas. Tore kontsert oli. Paljud õpilased polnud midagi sellist varem kogenud.

Edasi läks sõit peopaika, kus ootas soe koolilõuna. Hiljem tutvuti majaga, tehti proove, vahetati kostüüme. Imetleti õpilastööde näitust, uudistati omanõulist lavakundust ja seinakaunistusi.

Osavõtjaid oli Moostest, Kaelaselt, Koigist, Kiigemetsalt ja muidugi Lahmuselt.

Peo alguseks süüdati küünlad. Huvijuht Eda Saaremets avas peo väikse kandlelooga kodust. Oli ju meie sündmus pühendatud EESTI AASTALE. Meeleolu aitas luua akna taga pimenev päev ja paljude küünalde valgus. Esitati lugusid eestlaste elust enne Põhjasõda, Laiuse karjalapsest, muistendeid ja laulumänge Moostest, Lahmuse mõisahärrast ja prouast ning laulumänge Pärnu-Jaagupist. Veel kanti õpetajate poolt ette kaks pärimuslugu. Väga huvitav oli moostelaste esinemine. Kaasa löi ka mõisahärraks kehastunud Mooste vallavanem Ülo Needo. Kõik ettekanded olid huvitavad ja äratasid nii mõneski huvi pärimuslugude vastu.

Ettekannetele järgnes TÜ Viljandi Kultuuriakadeemia noorte rahvamuusikute kontsert. Tutvustati torupilli ja löötsa. Esi-

tatavad lood olid nii särtsakad, et ühel hetkel oli lavaesine põrand valsirütmis tantsijaid täis. Tantsu löid nii õpilased kui õpetajad.

Puhkepausi ajal maistati pergandite, kaalikate, õunte ja pirnidega. Veidike hinge tõmmatud, mindi taas rahvapilli saatel lustima. Tantsiti, lauldi, mängiti.

Samal ajal toimus vestlusring peokorraldajate ja külaliste vahel. Avaldati muljeid ja vahetati mõtteid. Ene Lukka-Jegikjan tõdes, et seeme, mis mullu sügisel mulda külvati, on sattunud viljakasse pinda ja andnud esimese vilja. Oldi ühisel arvamusel, et selline üritus on hea vaheldus tundidepikkusele teleri ja arvuti taga istumisele. See aitas taaselustada vanu lugusid, soojendas südant ja pakkus kõigile kaasahaaravat meelelahutust.

Kõlama jäi mõte, et elu meie ümber on väga rikas ja täis mälestusi, mida tuleks kirja panna ja edasi jutustada. Ei tohi unustada esivanemate vaimuvara ja seda tuleks eelistada materiaalsetele väärtustele.

Õhtu edenedes anti osalejatele kätte tunnistused ja tänati kõiki, kes abistasid mõnusa peo teoks saamisel. Seda päeva jäid meenutama osalejate sügav rahulolu ja teadmine, et üritus on saamas traditsiooniks - kinnituseks sissekanded külalisteraamatus. Üritust peeti vahvaks, publik oli hea ja kaasatulev, võrustajad lahked ja mõnused.

Järgmise mõisakoolide pärimuspeo korraldajaks loositakse Kaelase Kool.

**Edith Jürgenson
õpetaja**

Orelil taga on Kertu Kundla

FOTO: Leili Kuusk

Kontsert Suure-Jaani kirikus

13. novembril kell 13 andsid Suure-Jaani kirikus kontserdi 13 õpilast.

Maagiline arvude kombinatsioon ja maagiline koht.

Põhjuseks II Mõisakoolide Pärimuskultuurialane kursus ja pärimuspidu.

Lahmuse tublide õpetajate eestvedamisel peetud suurüritus kulmineerus muusikaga tegelevate õpilaste kontserdiga.

Üles astusid Olustvere Põhikoolis õppivad Juuli, Maali ja Tõnn Kukk (õpetaja Agnes Kurg), Suure-Jaani Gümnaasiumist Laura ja Kadri Johanson, Ave Eerma, Kreete Mägi ja Mai Sillamäe (õpetaja Age Einulot) ning Kertu Kundla, Arnika Arula, Merris Kivisoo, Anna Krete Kangur ja Peeter Todoruk (õpetaja Riina Mankin).

Õpetajate hoolas repertuaari valik andis hea tulemuse. Vajalik oli arvestada orelil massiivsema kõlaga ja esituskohaga. Ettekanded tulid muusikapalad

barokiaegselt G. F. Händelilt kuni kaasaegse E. Melartini ja eesti helilooja R. Pajusaareni. Kaunis oli kuulda Suure-Jaani kihelkonna rahvaviisi tšello ja flöötide esituses.

Klaveriõpilaste jaoks oli musitseerimine orelil väga huvitavaks kogemuseks. Ühe klaviiatuuri asemel oli neid ees kaks ja lisaks veel manuaal jalgalede. Organist Merike Saaremetsa abiga valiti sobivad registrid ja imelised helid võisid kirikuvõlvide all kõlada

Õpilaste ühine arvamus oli, et kirikus orelil musitseerimine erineb kodusest klaverimängust - üks selleks käidi ka kohapeal mitmeid kordi harjutamas. Eriti meeldis erinevate registre katsetamine ja kõlajõu proovimine. Tulemus oli igati töövääriline.

Loodame kenale koostööle ka edaspidi, et koduorelil kõlaks laste musitseerimine.

Riina Mankin

Heinrich Jürna

Lahmuse Kooli direktor:

Lahmuse Kooli lähiaastate ülesanne on uurida põhjalikult oma mõisa ajalugu.

Samas tahame arendada mõisakooli pärimustegevust ja panna rõhku omakultuurile, mis koos turismi arendamisega on minu arust õige suund HEV õpilastega töötamisel. Toremad kavad südamlilikul ja õnnestunud pärimuspeol on tunnistus sellest, et pärimuslik tegevus on meie õpilastele täiesti vastuvõetav ja jõukohane.

Täna südamest kõiki muusikaõpetajaid - Age Einulot, Agnes Kurge, Riina Mankini - ja õpilasi ning Merike Saaremetsa ja Kristi Sääske koostöövalmiduse eest, et kontserti kenasti ettevalmistatud oli ja suurepäraselt sujus.

Täna meeldiva koostöö ja abi eest Suure-Jaani valda, Olustvere mõisa, Arnold Pastakut, Vello Aleksejevit, Eesti rahvuslikku Folkloorinõukogu, Ene Lukka-Jegikjani, Eesti Mõisakoolide Ühendust, Tõnu Kivilood, Kultuuriministeeriumi Mõisakoolide Programmi ja kogu Lahmuse Kooli kollektiivi.

Tänu teile õnnestus II mõisakoolide pärimuskultuurialane kursus ja pidu suurepäraselt.

Eda Saaremets

Tore üllatus

Kirikukontsert. Eks õpilased ole ka enne Suure-Jaani kirikus kontserte andnud. Ometi oli üllatus päris suur, kui selgus, et kõik - nii suuremad, kui päris väikesed - klaveriõpilased mängisid sel korral - orelit! Siiani olin millegipärast arvanud, et kirikusse, suure orelit taha pääseb alles pärast pikki õpinguid. Tore oli tõdeda, et päris kenasti said suure pilliga hakkama ka alles suhteliselt hiljuti klaveriõpinguid alustanud pisikesed tüdrukud.

Külaliste arvamusel peale kirikukontserdi:

Kohe tunda, et Suure-Jaanis - Kapid annavad tunda.

Nii väikesed, aga juba orelit taga.

Kas teil on siin oreliklass?

Kas Suure-Jaanis saavad õpilased orelit õppida?

Pillide kuningat - orelit - mänginud Maali arvas, et kui esimesed taktid võimsalt kõlama hakkasid, tekkis hinges ärevus. Ja oli hoopis teine tunne kui klaveril mängides. Oli uhke tunne.

Uhke tunne oli ka kuulata.

Leili Kuusk

Praktika Hispaanias

26. oktoobrist - 14. novembrini. 2008 viibisid meie kooli toiduinete tehnoloogia eriala IV kursuse õpilased Mare Ünapuu ja Inga Janson rahvusvahelise projekti EQUFAS raames Hispaanias. Antud projekt on käivitatud selleks, et testida kuidas võrreldavad on eri riikides samal erialal õppides omandatavad teadmised, oskused, kompetents ning kuidas õpilased tulevad toime võõras kultuuri- ja keelekeskkonnas. Peale Eesti osales projektis Hispaania, Austria, Holland ja Soome. Õpilased elasid Molina de Segura CIFEA kooli ühiselamus. Kool on põllumajandusliku suunaga, seal õpetatakse ka toidutehnoloogiat

ning koolil on vastavad õppetöösused praktiliseks tegevuseks.

Kolme nädala jooksul toimusid igapäevased tegevused vastavalt varem koostatud programmile. Esimene päev kulus muidugi sisseelamiseks ja teiste maade õpilastega ning kooliga tutvumiseks. Õpilased pidid esitlusega tutvustama oma maad ja rahvast ning kooli. Programmi põhiosa oli aga ikkagi igapäevane töö sealsetes toidutööstusettevõtetes.

Mare töötas tuntud rahvusvahelises kompaniis Hero, mis tegeleb laste- ja imikutoitude, konservide, mahlade, džemmide jms tootmisega, Inga aga toiduinete kvaliteedi kontrolli keskuses CTC. Mõlemad tüdrukud tööta-

sid ettevõtetes erinevates laboratooriumites, tehes mitmesuguseid analüüse toiduinete: määrasid antibiootikume piimas, valgu, suhkru ja rasva sisaldust, kontrolliti salmonella esinemist toidus, teostati analüüse veest ja reoveest jms.

Ka vaba aeg oli sisustatud, külastati mitmeid muuseume (sealhulgas veinimuuseumi), regiooni keskus Murciat, sealsetid vaatamisväärsusi, käidi ujumas Vahemeres jne.

Lõppkokkuvõttes jäid meie õpilased praktikaga väga rahule, erilisi probleeme ei esinenud ja ka nendega oldi rahul.

Ida Raev

Viljandimaa turismikonverentsil

20. novembril 2008 toimus pärimusmuusika aidas Viljandimaa turismikonverents "Väärtusest elamuseni". Konverentsi korraldasid maavalitsus, omavalitsuste liit, arenduskeskus, Viljandi Linnavalitsus ja MTÜ Kodukant Viljandimaa.

Konverentsi tõi kokku Viljandimaa turismiettevõtjad ning kohalike omavalitsuste esindajad, et koos arutada, kuidas oleks parim viis edasi minna.

Päeva juhtisid moderaatorid: Eesti Pärimusmuusika Keskuse juhataja Ando Kiviberg, kes rääkis Viljandimaa väärtustest ning Urmas Tuuleveski, kes arutles turismitoote interpretatsiooni üle. Üles astusid reklaamiagentuuri Creatum loovjuht Igor Baturin, kes mõtiskles identiteedi teemadel, Eesti Piimandusmuuseumi direktor Ants Välimäe, kes käsitles kohaliku omavalitsuse, kolmanda sektori ja kogukonna rolli turismiarenduses ning meie kooli direktor Arnold Pastak, kes tutvustas turismihariduse võimalusi ja vajadusi.

Üllatusesinejana astus lavale Mihkel Servinski Statistikaametist, kes tutvustas Viljandimaa turisminduse olukorda lakoonilistes numbrites.

SA Virumaa Muuseumide juhataja Ants Leemets rääkis värvi-kalt, kuidas muuseumikülastust elamiseks kujundada. Restorani-

de Gloria ja Egoist peremees Dimitri Demjanov kõneles toidust kui elamise loomise vahendist. Kinobussi ja Emajõe lodja projektijuht Mikk Rand tutvustas filminäitamise ja -loomise protsessi kui meelelahutuslikku õppimist. Setomaa Valdade Liidu juhataja liige Aare Hörn ja tema abikaasa Rieka Hörn ning Viljandimaa Omavalitsuste Liidu esimees Andres Rõigas rääkisid identiteedi teemadel. Konverentsi lõpul esines video vahendusel turismiettevõtja Aivar Ruukel, kes tutvustas internetiturunduse uuemaid nippe.

Konverentsist osavõtjad said näha videoklippi, mis tutvustas

Viljandit konkursil "Eesti avastamata aarded".

Meie koolist osalesid konverentsil lisaks direktorile õpetajad Tiina Ardel, Endla Pesti, Aino Saavaste, Lagle Vilu, turismikeskusest Tiina Randaru ja Merle Vaidem ning kaheksa õppijat T1 ja MTT1 sessioonõppe grupist.

Konverents jääb meelde erilise kujunduse, hubase õhkkonna, korraldajate ebatraditsioonilise lähenemisviisi ja südamliku läbi viimise poolest. Idee ja teostuse taga oli teiste hulgas ka üks meie kooli turismikorralduse erialal vilistlane - Krista Kull.

Tiina Ardel

Arnold Pastak turismikonverentsil esinemas

FOTO: Erakogust

Retsepte meie jõuluteemaliselt täiendkoolituselt

Õuna-juustu-peedi salat (4-le)
500 g keedetud ja riivitud peeti
2 väiksemat õuna
100 g riivitud juustu
2-3 sl mädarõigast
75 g kuivatatud musti ploome
2 dl lahjat majoneesi
Koori ja riivi õun. Tükelda ploomeid. Sega peedi, juustu, mädarõika ja majoneesiga. Maitsesta soolaga.

Nipid: mädarõika võid soovi korral asendada kahe purustatud küüsluguküünega, salatile võid juurde lisada 1 dl väiksemaks hakitud kreeka pähkleid

Puuviljadip

erinevad puuviljad (õun, pirn, mandariin, kiivi, viinamarjad, melon jne)
200 g maitsestatamata jogurt

3 sl kirsilikööri või siirupit
1 sl mett
1 sl konjakit

Segada omavahel jogurt, mesi, kirsiliköör ja konjak. Dipikastme paksemaks muutmiseks võib lisada toorjuustu. Puuviljad puhastada ja lõigata suupärasteks tükkideks.

Jõulunaps

200 g maasikaid panna 150 g suhkruga 3 liitrisse purki 0,5 liitri viina alla seisma. Hiljem marjade valmistamiseks võib lisada toorjuustu. Puuviljad puhastada ja lõigata suupärasteks tükkideks.

täita purk kaelani viinaga. Enne jõule liköör kurnata ja villida pudelitesse.

Kindlasti ei pea kasutama ainult eelpoolloetletud marju ja puuvilju. Metsas marjul käies võiks lisada mustikaid, pohli, jõhvikaid vms. Samuti võib jätta osad eelpoolloetletud marjadest lisamata.

Vürtsikas alkoholivaba puns (8-le)

1 l jõhvikamahla
maitseks mett
värskelt riivitud muskaatpähklit
kaneelikoor (terve pulk)
nelki

Kuumutada kastrulis jõhvikamahl, nelk ja mesi, segades niikaua, kuni mesi on lahustunud ja mahl soe. Riivida sisse muskaatpähklit ja serveeri koos kaneelikoorega

SPORT

Läbimurdeaasta

Kindlasti on paljud inimesed käinud Täaksis Önniste krossirajal. Kes veel ei ole, neil tasuks võistlusi vaatama tulla, sest kodupubliku ees on söitmas ka bag, mida kaunistab Suure-Jaani valla vapp. Bagisportis on heade tulemusteni jõudnud selle ala tõelised fanaatikud - kohalikud mehed Karl ja Kristjan Rajamäe. Karl on nii krosside korraldaja, tehnikameister kui treener, poeg Kristjan sõidab klassis D3A (mootori maht ei tohi ületada 1600 cm³, ei tohi kasutada ülelaadimist ega kompressorit, miinimumkaal võib olla 470 kg).

Kristjan Rajamäe:

Selle aastaga murdsin ma end Balti MV esikolmiku konkurentsi. Määravaks said edukas arendustöö ja Euroopa meistrivõistlustelt ammutatud kogemused. Balti MV sarjas saavutasin üldarvestuses 4. kohta. Sain küll kolmanda kohaga võrdset 68 punkti, ent teisel mehel oli ka üks etapivõit, mida mul ei olnud. See seadis tema eelistatud seis. Kokku käis sarjast läbi 15 sõitjat.

Hooaja teise poole sõitsin staбилselt esikolmikus. Karika tõin

ära nii Leedust, Lätist kui ka kodurajalt Täaksist. Hooaja esimene pool aga läks täiesti aia taha. Esimesel etapil maadlesin käigukastiga, kippus teine ära lagunema. Esimene etapp ehmatas ära sellega, et stardirivis oli kümnest bagist vaid neli automootoriga ja nendega ei saanud keegi tsiklimootoriga vastu. Seega võtsime vastu otsuse vahetada Volkswageni mootor Kawasaki ZX12R vastu. Pärast vahetust astusime konkurentsi mõttes suure sammu edasi.

Euroopa MV sarjas saavutasin 35. koha. Kokku käis sõitmas 61 meest 17 erinevast riigist. Mina võtsin osa 4 etapist 11-st. Need etapid toimusid Lätis, Saksamaal ja kahel korral Tšehhis. Suurte kulutuste tõttu polnud paraku võimalik enam etappidel osaleda.

Järgmisel hooajal plaanin Balti sarjas parandada senised vead. On vaja võita mõni etapp ja üldarvestuses vähemalt kolme parema sekka jõuda. Euroopa MV-1 soovin finaali jõuda ja üldarvestuses tulla esimese 18 hulka.

Lisainfo: www.autocross.ee

Lehola-Lembitu mängud lõpusirgel

Seekordne külade vahel peetud saaljalgpalli turniir oli ülipõnev ja nauditav vaatamäng, kus pea kõik kohtumised kulgesid tasavägiselt. Valla esindusmeeskonna Rolling Doors/Suure-Jaani liikmed ja Sergei Vassiljevi käe all treeninud poisid jagunesid vastavalt oma kodukohale erinevate külade võistkondadesse ja nii selgus võitja nii suurte kui ka väikeste külade arvestuses alles turniiri viimases kohtumises. Väikestest küladest pälvis võidu Täaksi. Samapalju punkte kogus ka Aimla võistkond, kuid omavahelise mängu paremus tagas esikoha Täaksile. Kolmanda kohaga lõpetas Ülde küla. Suurte külade arvestuses tuli võitjaks Vastemõisa, teise koha saavutas Kõidama küla esindus ning kolmanda kohaga lõpetas turniiri Põhja-Suure-Jaani võistkond.

Selgunud on ka maleturniiri parimad. Mehi oli osalemas 15 ning turniiri võitis Aivo Hommik. Põhjaka küla saavutas kaksikvõidu, sest 2. kohaga lõpetas Hugo Hommik. Kolmandaks tuli Lemmakõnnu küla esindav Aadu Tomson. Naiste arvestuses saavutas 1. koha Tiia Ainsalu Lemmakõnnu külast, talle järgnesid Eva Kobin Kildult ja Aave Hommik Põhjaka külast. Külade arvestuses võitis suurtest küladest Kõidama Olustvere ja Vastemõisa esinduste ees. Väikeste külade osas jäid esikohta jagama Kildu ja Põhjaka esindused Kobruvere ees.

Peagi selguvad parimad ka meeste võrkpallis ja kabes. Kui detsembrikuus parajalt külma ilma ja piisavalt lund jaguks, õnnestuks ehk korraldada ka suusavõistlus.

Mati Adamson

Rolling Doors/Suure-Jaani

Käesoleva hooajaga jääme väga rahule. Eesti meistrivõistlustel IV liigas teenisime 34 punkti (11 võitu ja 1 viik), kusjuures kodumängudest kaotasime vaid 3 mängu. Väravatevahe jäi kahjuks miinusesse, kuid see tulenes kahest suurest kaotusest (1:11 Raplale ja 0:9 Keilale). Sellest hoolimata oleme rahul, sest löime kokku 45 väravat, millest Harli Kullasepp ja Ats Toomsalu löid mõlemad 8 väravat, olles meie resultatiivsemad. Veel on kiiduväärat Allar Joandi saavutus, kes oli hooaja esimeses ringis meie esiväravaaht, ent suutis teises ringis oma esimestel mängudel väljakumängijana lüüa ka mõlemas mängus värava!

5. oktoobril osalesime Valka Cupil. Peale meie osalesid seal veel võistkonnad Prantsusmaalt, Poolast, 2 võistkonda Lätist ning Eestist Valga Warrior. Kuue meeskonna konkurentsis jääme eelviimasele kohale ühe võidu (Poola

üle) ja ühe viigiga (Läti võistkonnaga SK Upešciems). Turniiri võitsid prantslased Valga Warriori ees. Oma tulemusega jääme rahule, sest tase oli päris tugev. Mängib ju Valga Warrior Eesti II liigas ja mõlemad Läti meeskonnad paiknevad Läti II liiga esikolmikus.

18. oktoobril osalesime JK Karksi korraldataval Suitsupõrsa turniiril. Mängimas oli 11 võistkonda Eesti eri paikadest. Oma alagrupis jääme kahe viigiga (Tõrva FC Warrioriga ja JK Liverpool Pubiga) viimaseks ja edasi ei pääsenud. Kahe viigi kõrvale suutsime saada ka kaks kaotust (Jõgeva Noorus ja FC Abja II). Turniiri võitis JK Viljandi Kotkad FC Abja ees, meie lõpptulemuseks jäi 9. koht.

Täname kõiki meie toetajaid ja pöidlaid, aitäh kodupublikule, kelle ees on alati rõõm mängida!

Kaido Heinsalu

5 küsimust

Suure-Jaani vallast (2)

Eelmisel talvel ja kevadel esitasid mitmed meie valla inimesed igauks viis küsimust Suure-Jaani piirkonna kohta. Vastuste otsimise käigus oli võimalik nii mõndagi huvitavat teada saada. Juuni algul tegime kokkuvõtteid ja parimad said Suure-Jaani valla sümbollikaga meenete - külalisteraamatu, vaasi, vihmavarju - omanikeks.

Sügisel, kui käisin valla erinevates piirkondades üritustel, küsis minult päris mitu inimest, millal „5 küsimust“ uuesti ilmuma hakkab - nad olla kodus vastuseid otsinud, kuigi neid ära ei saanud. Nendest avaldustest võis järeldada, et küsimustele vastuste otsijaid oli tegelikult palju rohkem, kui vastajaid. Selle huvi tõttu otsustasime algselt ühekordsena mõeldud võistlust jätkata. Sel hooajal on lubanud küsimusi koostada Jüri Hansen ja Hugo Hommik. Loodetavasti saadab nüüd enamus huvilistest ka vastused ära, sest näitas ju eelmise aasta, et auhindade võitmiseks piisas vähemast kui n-ö täistabamusest. Eksivad ka parimad - nii et vastused julgete posti või e-postiga teele. Aadressid on endiselt vastavalt Lembitu pst 42, 71502 Suure-Jaani ja leili@suure-jaani.ee.

Suve hakul teeme kokkuvõtteid ja jagame parimatele auhindu. Meene ootab ka iga voo parimat või üht parimatest, kelle määrab loos.

Edu kõigile vastajatele!

Leili Kuusk

1. Jüri Hanseni küsimused:

20. august 1991 on oluline daatum Eesti Vabariigi ajaloost. Kellega ja kuidas, Kildul kooliteed alustanud tuntud inimesega, on seotud 20. august 1967?
 - Artur Kapi esimene abikaasa sakslanna Marie Lichtenwald oli tuntud Nõukogude riigitegelase kooliõde. Kelle?
 - See isik tähistas 1950. aastal 24. veebruarit selliselt, et pani pärast seda, kui meeololu oli jõudnud vastavasse konditsiooni, oma majale lehvima sinimustvalge lipu. Et tegemist oli tol ajal väga tuntud inimesega, piirdusid organid üksnes tema trahvimisega purjuspäi huligaanitsemise eest. Kes oli see tuntud eestlane?
 - Ta sündis Kassi talus, alghariduse sai Lahmusel, õppis eesti keele õpetajaks, tema sulest on ilmunud lisaks muule luuletused Viljandimaa luuleklubi valimikes. Kellest on jutt?
 30. septembril 1922 otsustati eralduda Taevere vallast ja tekkis Suure-Jaani alev. Alevivolikogu oli 15 liikeline ja tema pani paika rahaasjad. Teiste maksude hulgas määrati tollamaksuks 1500 marka. Kes oli tol ajal alevi ainus tollaomanik?
- Vastuseid ootame hiljemalt 23. detsembriks.

Kolmas Arengupäev

1. novembril 2008 toimus Suure-Jaani valla naiste kolmas Arengupäev.

Esimene kord tuldi Vastemõisa Naiste Ühenduse (VNÜ) eestvõttel kokku 6. oktoobril 2007. Siis valmisid viiel töörühmal viie põhilise inimvajadusega seonduvad mõtted ja probleemid ning pakuti neile oma poolseid lahendusi. Peale üritust rühmitati töörühmade tulemused ja koostati kokkuvõtlikud jaotusmaterjalid.

Teisel Arengupäeval, 9. veebruaril 2008 jagasid naised Piret Koorepi eestvedamisel mõtted ja teod kahte „kuhja“: Mida saavad naised ise teha oma ühenduses? Mida saab teha keegi teine? Seejärel võeti „kuhjad“ eraldi käsile. Sel kohtumisel töötati ainult „naiste endi kuhja“ kallal. Kaks töörühma selgitasid välja, mida saavad naised ise oma elus paremaks muuta ja millele oma elus rohkem rõhku panna.

1. novembri kokkusaamisel andis esinaise ja projektijuht Eve Loode põhjaliku ülevaate sõnas ja pildis sellest, mida on VNÜ veebruarist kuni oktoobrini naiste poolt tähtsaks peetud inimvajadustest lähtudes teinud.

Seejärel asusime päevateema kallale: mida saab teha keegi teine? Piret Koorep tegi kuulajatele selgeks, mis on kaasamine. See ei ole Eesti ühiskonnas midagi uut. Me kaasame oma pereliikmeid, sõpru ja kolleegi erinevatel eesmärkidel ja viisidel. Osapoolte veenmiseks kasutame me erinevaid meetodeid. Kaasamise eesmärk on tõsta otsuste kvaliteeti ja ühiskondlikku legitimeerimist, suurendades mittetulundus-, era- ja avaliku sektori osalust otsuste ettevalmistamise ja tegemise protsessis. Et välja-töötatav strateegiline dokument lähtuks avalikust huvist ja käsitleks eri rühmade huve tasakaalustatult, kaasab ametiasutus, kodanikuühendus

või esindus-organisatsioon, kes dokumenti loob, otsustusprotsessi püsivalt huvirühmi kõigist sektoritest.

Saime teada kaasaamise vormid:

- informeerimine, mille käigus antakse teada plaanitatavatest otsustest või õigusaktidest ning tehakse kättesaadavaks strateegiliste dokumentide eelnõud;
- konsulteerimine, mille käigus küsitakse selleks huvi avaldanud huvirühmadelt ja avalikkuse esindajatelt arvamusi ja ettepanekuid;
- osalus, mis on võimalus osaleda strateegilise dokumendi eelnõu väljatöötamise töögrupi töös algataja kutsel.

Järgnevalt jagati osalejad töögruppidesse. Leidsime jaotusmaterjalidest sobivad mõtted - tervislike eluviiside rubriiki vallalehte, noorte kaitsmine narkomaania eest, näituste korraldamine ja suur suvine perepiknik. Järgnevalt pidid töörühmad arutama ja kirja panema, kuidas nn teised oleksid sellest huvitatud. Seejärel tuli läbi mõelda, kuidas informeerida, konsulteerida ja milliseks kujuneb kõigi osapoolte osalemine. Lõpuks tuli kõik kirjapandu saalisviibijatele selgeks teha ja saada kinnitust, kas

tuldi tööülesandega toime. Kõikide töörühmade esitluste järel hõigati üksmeelselt „Teeme ära!“

Peale pikka kirjatööd kuulutati välja lõunapaus ja nauditi maitsvaid lihapirukaid ning napoleoni kooki. Sai tutvudes VNÜ paksude kroonikaraamatutega ja „Eve kivide“ näitusega.

Päeva teisel poolel tervitas koosolijaid psühholoog Erna Gross Tihemetsast. Tema pommitas naisi erinevate küsimustega ja pani tegema väikesi käelisi harjutusi paberiga, et piltlikult selgitada, kui erinevalt inimesed käsklustest aru saavad. Humoorikate näidetega rääkis ta mehe ja naise erinevustest. Lõpetuseks pani Erna Gross naistele südamele, et räägitaks rohkem omavahel pereringis.

Äkki avanes saaliuks ja sisse kõndis aeroobikatreener Tiina, kes palus naisi rütmika muusika saatel ennast sirutama ja virgutama. Väikese ettenäitamise järel suutsid kõik korraldada lihtsaid aeroobikasamme ja nautida liikumist.

Tõine päev möödus kiirelt ja projektijuht tänas tublisid naisi ning kutsus kõiki järgmisele - neljandale - Arengupäevale järgmise aasta märtsis.

Juta Kobin

Hetk kolmandalt Arengupäeval

FOTO: Leili Kuusk

Jõulukontsert vallarahvale

Ootame kõiki 20. detsembril kell 16 algavale jõulukontserdile Suure-Jaani Gümnaasiumi saali, kus teie ette astub käsikellade ansambel Campanelli. Kontsert on kauniks kingituseks ja kõigile kuulajatele tasuta.

Suure-Jaani Vallavalitsus

Käsikellade ansambli Campanelli saab talvel täisnelli tegutsemisaastat. Meie 13-liikmelist kollektiivi juhivad dirigent Inna Lai. Koos käiakse enese ja teiste rõõmuks.

Kuigi keegi ei ole professionaalne muusik, on siiski enamuse olnud kooliajal pillimänguga kokkupuuteid - kas siis muusikakoolis või mujal. Nüüd seatakse aina kõrgemaid

sihte ning peetakse sellisel viisil musitseerimist nauditavaks privileegiks. Aastatega on kasvanud nii mängijate oskused kui ka repertuaarivalik. Kellamuusika ei jäta külmaks ka kontsertide publikut. Erinevaid etteasteid on kogunenud juba üle 70. 2006. aastal valmis meie esimene CD. Kontserdile annavad värvi juurde külalisesinejad ning laul. Dirigent Inna astub tihti peale üles soolo esinemistega. On lausa uskumatu, kuidas ainult kaht kätt kasutades on võimalik keerulisi lugusid mängida.

Musitseerimiseks kasutatakse kahte tüüpi kelli: traditsioonilisi pronkskelli ning suhteliselt hilise aja leiutist - chime'de nimelisi käsikelli,

mille valmistamist alustati alles 1980-ndatel aastatel. Need pillid meenutavad rohkem heliharki kui kella ja on väga pehme kõlaga. Kõik kellad on valmistatud käitsi Malmark'i tehases Ameerikas. Kelladel musitseerimise viis on küllalt erinev, mis nõuab mängijatelt väga suurt tähelepanu ja täpsust. Üldjuhul ei mängi keegi tervet meloodiakäiku, vaid tervik tekitab erinevate mängijate üksikute löökide ja õigeaegsete pauside kooskõlast.

Campanellil on isegi oma luuletus, pärit Contralt:

„Kuulan mina Campanelli, kõlistamas kampa kelli.“

Inna Lai

Advendi- ja jõuluaeg Suure-Jaani kirikus

Igal advendipühapäeval kell 11 Armulauaga jumalateenistus III advendil pärast jumalateenistust kohivilaud käärkambris

Kolmapäeval, 24. XII kell 16 ja 18 jõuluõhtu jumalateenistus

Neljapäeval, 25. XII kell 14 1. jõulupüha jumalateenistus

Reedel, 26. XII kell 18 2. jõulupüha õhtupalvus

Pühapäeval, 28. XII kell 11 süüdalastepäeva jumalateenistus

Kolmapäeval, 31. XII kell 17 vana-aasta õhtu armulauaga

jumalateenistus kell 23.45

aastavahetuse palvus Üle Suure-Jaani kõlab 2009 kellalööki

Neljapäeval, 1. I kell 14 uusaasta palvus

Pühapäeval, 4. I kell 11 armulauaga jumalateenistus Jumalateenistused ja palvused toimuvad

alates 4. I kuni ülestõusmispühadeni köetavas käärkambris

Teisipäeval, 6. I kell 18 kolmekuningapäeva palvus

Jõuluvana kontor teatab!

Väljapool valda põhikoolis õppivatele lastele ja kodustele eelkooliealistele lastele väljastatakse jõulupakke piirkonniti kuni 19. detsembrini.

Vastemõisa Lasteaed Päevalill korraldab 19. detsembril kell 16.00 Vastemõisa Rahvamaja saalis Vastemõisa piirkonna lastele jõulupeo. Jõuluvana juurde eelregistreerimine (v.a lasteaia Päevalill lapsed) 10.-16. detsembril kell 9-17 telefonil 5656 7221 Liia Piirsoo.

Lapsed, kes ei saa jõulupeost osa võtta, saavad jõulupakid kätte Vastemõisa raamatukogust lahtioleku aegadel (info tel: 509 3447 Merle Rang) kuni 19. detsembrini.

Olustvere piirkonna lastele väljastatakse jõulupakid 4., 11. ja 18. detsembril kell 13-16 Olustvere teeninduspunktis (põhikooli ruumides).

Soovijal on võimalik osaleda ka Paala Rahvamaja korraldataval jõulupeol 16.

detsembril kell 14.30. Osa võtta soovijail palume registreeruda telefonil 437 1145.

Sürgavere Lasteaed Vembu korraldab 19. detsembril kell 16.30 lasteaia Sürgavere piirkonna lastele jõulupeo.

Lapsed, kes ei saa jõulupeost osa võtta, saavad jõulupakid kätte lasteaia juhataja käest kuni 19. detsembrini tööpäeviti kella 9-17.

Suure-Jaani kultuurimaja korraldab Suure-Jaani piirkonna lastele jõulupeo 20. detsembril kell 13.00. Jõuluvana juurde eelregistreerimine hiljemalt 17. detsembriks telefonidel 437 1386 ja 5332 1335 Suure-Jaani kultuurimaja.

Lapsed, kes ei saa jõulupeost osa võtta, saavad jõulupakid kätte Suure-Jaani Vallavalitsusest Lembitu pst 42 tööpäeval kuni 19. detsembrini.

FOTO: Erakogust

Peeter Mägi
Marko Reimann
TÄNAME
abi eest
etenduse Hingevaev tegemisel!
Suure-Jaani kultuurimaja

**Käsikellade ansambli Campanelli
joulukontsert**
Suure-Jaani Gümnaasiumis
20. detsembril 2008 kell 16
"Jõulume"
TASUTA

Sürgavere lasteaia Vembu
ja koduste mudilaste
jõulupidu
toimub reedel,
19. detsembril kell 16.30
lasteaed-põhikooli saalis.

Vastemõisa pensionäride ühendus
kutsub 18. detsembril 2008. a
Vastemõisa Rahvamaja suurde saali
JÕULUPEOLE

Peo algus kell 18, osavõtu tasu 50 krooni

Registreerumine telefonidel:
435 8810 või 5199 8480 Eha Saetala
439 70290 või 527 6322 Mare Andrei

Vastemõisa Rahvamajas

31. detsembril kell 23.30
UUSAASTAÕÖMÜRTEL
suures saalis
ansambel GÜNF
ja baariruumides dj ALDO
Pääse 100.-

12. jaanuaril kell 19
TEATRIÕHTU

Vana Baskini Teater "TAASKORD"
Pääse 135.-, õpilastele ja pensionäridele 110.-

Meil on heameel
pakkuda kiirel jõuluajal
järgmiseid võimalusi:
Perekondlikud jõululauad
Asutuste jõululauad
Jõulutoitude valmistamine
kodustele üritustele

Oleme avatud seitse päeva nädalas

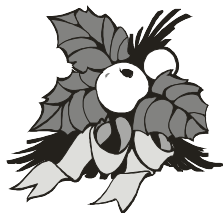

Meeldivat jõuluaega soovides

Kohvik Arturi Juures
"Kelle suu matsub, selle jalg tatsub"
Tere tulemast!

OÜ Arturi Juures
Järve 3, 71502 Suure-Jaani
Telefonid 437 7336 ja 5341 3595
E-post: arturijuures@arturijuures.ee
http://www.arturijuures.ee

Kauneid jõule
ja meeldejäävaid reise uuel aastal!
Suvereisid 2009 Suure-Jaanist
Horvaatiasse 10. - 18. juulil
ja Leedumaale juunis.
Info ja registreerimine
telefonidel 437 2048 ja 5362 6300
Vello ja Germal Reisid

Austatud Viljandimaa elanikud

Eesti Keskerakonna nimekirjas kandideerivad
Euroopa Parlamenti 12 tublit
inimest, nende hulgas
Riigikogu liikmed **Jaak Aab ja Jüri Ratas**.
Selleks, et paremini tutvustada oma ideid
ja seisukohti, peame väga tähtsaks
otsekohtumisi Eestimaa elanikega.
Hea Viljandimaa elanik!
Kutsume Sind meiega kohtuma
15. detsembril kell 18.00
Viljandi Maavalitsuse II korruse suurde saali.
Sinu osalemine ja ideed
aitavad Eestit Euroopas edasi.
Peale kohtumist suupisted.

Peetri talu
võtab rendile ja harib Teie põllumaad.
Telli meilt ka **traktorit** - laadimine,
transport ja erinevad põllutööd.
Telefon 510 4521 Mikk Reier

Alates 2. detsembrist
võimalus tutvuda, osta ja tellida
jõulupakkidesse

Oriflame kosmeetika ja kehaholdustooteid.
Kõleri 13 (õmblustuba), telefon 515 8307

Kairi Suigusaar
5275536

ILU- JA TERVISETUBA

SUURE- JAANIS
PÄRNU 8 (Konsumi vastas)
Massaaž, kehaholdused, kõrvaküünlad.
Telefon 5623 6370
Küünetehnik, ripsmete, kulmude värvimine,
Telefon 5624 6416
DETSEMBRIS
ALGOANE KEHAHOOLDUSE -10%
MÜÜGIL KINKEKAARDID

Annan konsultatsiooni
kõigis kindlustusliikides.
Samas kindlustuslepingute sõlmimine.
Telefonid 433 4186, 5635 6178, Eeri Palu
Viljandi ja Valga esinduse juhataja

**Autoremont (sillastend, keretööd,
mootoriremont)**

Varuosad **Diagnostika**
Autokeemia Lahtised õlid
Autopesu (talveks auto korda)
Kinnitusvahendid (WÜRTH)
Läikluskindlustus (SALVA)
Arnika pürotehnika

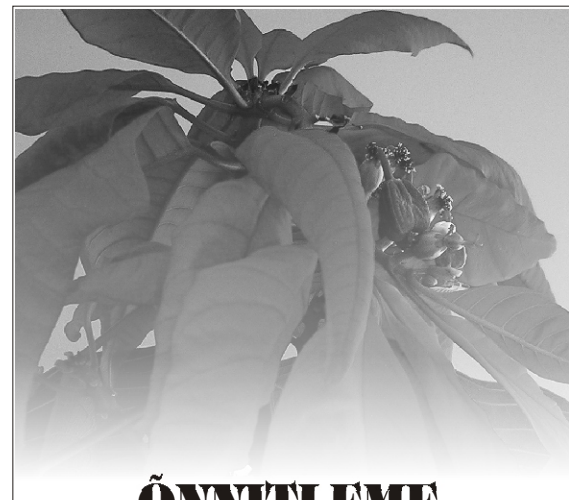
LEHOLA VARAHALDUS OÜ
PÄRNU TN 10 SUURE-JAANI
Telefonid 437 2222, 505 4710
www.lv.ee

**Õnnitleme
lapse sünni puhul!**

Kristiina Kivil ja Eero Veermetsal
sündis poeg TAAVET

Anne ja Gunnar Lohol
sündis poeg RONAN

Liina Sonkil
sündis tütar ELISABETH

**ÕNITLEME
SÜNNIPÄEVALAPSI!**

LIISA ANVELT	22.12.1912	96
ALIIDE REBANE	24.12.1913	95
ANNA TUIM	15.12.1917	91
JAAN AKENPÄRG	14.12.1921	87
LEIDA SEPA	03.12.1923	85
SELMA SIKK	04.12.1923	85
MEETA TAAVEL	27.12.1924	84
ASTA OTT	30.12.1924	84
HELMA HALLMÄGI	18.12.1925	83
VIKTOR KOLOSOV	29.12.1925	83
MARTA ROHILA	13.12.1926	82
HILJA REINUP	15.12.1927	81
JÜRI JUHANSOO	16.12.1928	80
LAINE POKK	16.12.1928	80
ÜLO SOOLO	06.12.1933	75
ASTA AUA	06.12.1933	75
HELJU MÄGI	14.12.1933	75
RAISSA KRAVTSOVA	15.12.1933	75
LAIN-ELFRIDE KOND	19.12.1933	75
ILME-ÕIE PAAS	08.12.1938	70
MARET PAAP	18.12.1938	70
EVA KOORT	21.12.1938	70
AIME HAAR	24.12.1938	70
KALJU SUBI	30.12.1938	70
HELDUR SOOME	19.12.1943	65
URVE JÕEVEER	23.12.1943	65
LINDA VÕITLA	25.12.1948	60
VALENTINA VALGE	25.12.1948	60
PEETER TUZOVSKI	26.12.1948	60
LEA VENDELIN	29.12.1948	60
ENE VENDLA	29.12.1948	60
SILVI JÜRGEN	06.12.1953	55
LAIN-ELFRIDE JÜRGENSON	13.12.1953	55
JAAN KOBIN	15.12.1953	55
EDVIN LUUM	19.12.1953	55
KATTI MEES	22.12.1953	55
ELLEN VÕSA	24.12.1953	55
PIRET KOITLA	01.12.1958	50
EVI PINTSEL	03.12.1958	50
AIVAR VEEPERV	04.12.1958	50
ARRO KÄNDMA	11.12.1958	50
AIVAR ZAHKNA	28.12.1958	50

+ **Mälestame**

EDUARD ROOSA	09.04.1932 - 13.11.2008
KOIDULA MERILA	10.02.1921 - 05.11.2008
JAAN MIRMA	06.01.1939 - 22.11.2008
HILDA VINGISAAR	29.06.1920 - 26.11.2008
PEETER NURK	15.01.1938 - 30.11.2008
ALEKSANDER SILD	19.07.1914 - 29.11.2008

Reklaamkuulutuse (kuni 250 tähemärki)
hind:
ettevõtjal 150 krooni,
erasisikult 15 krooni.
Avaldame vaid reklaami, mille eest on eelneva
kuu viimaseks tööpäevaks tasutud.

Ootame materjale hiljemalt eelneva kuu
26. kuupäevaks.
Toimetusel on õigus teksti redigeerida-
lühendada.

Toimetaja
Leili Kuusk 526 9089
Lembitu pst 42, Suure-Jaani
tel 435 5433
leili.kuusk@suure-jaani.ee

Küljendus
Külliky Lohu
5345 3423
kiky@s-jaani.ee

Trükk
OÜ Vali Press
Pajusi mnt 22, Põltsamaa
tel 775 2491
Vali@estpak.ee

LEOLE

**Suure-Jaani valla leht
ilmub 1 kord kuus**

e-post: leole@suure-jaani.ee http://www.suure-jaani.ee/leole